

Kontrolovaný přenos nálady mezi psem a člověkem je přímá cesta ke vztahu plnému důvěry

Správná výchova psů HNED OD POČÁTKU 8. díl

V předchozím čísle časopisu Svět psů jsme se podrobně zabývali významem řeči těla a jejími účinky na psa. Dnes bychom se rádi zmínili o tématu přenosu nálady a rádi bychom vám pomohli naučit se vyhýbat chybám. Protože častokrát to se svými psy míváme dobře, ale ve skutečnosti u nich nevědomky posilujeme nežádoucí chování. Například v situacích, které v psovi vzbuzují strach nebo přinejmenším silnou nejistotu.

Přenášení nálady je velké umění a současně přirozená vloha. Ve své dokonalosti probíhá cíleně a přesně podle předpokladů, zatímco emocemi a instinkty řízený přenos emocí probíhá většinou převážně nekontrolovaně. Že rozdíl není dost zřejmý? Ale to je vlastně docela jednoduché. Jestliže se vám někdo

zdá na první pohled sympatický, vyzařujete vůči němu přátelství. To ovšem působí zpětně příznivě i na vás, dostáváte se do příjemné nálady a výsledkem je pozitivní celková atmosféra, která nebyla vůbec plánovaná, ale vychází odkudsi z nitra. Pokud ovšem hodláte naopak někomu vyhubovat, vyzařujete pravděpo-

dobně rozhodnost a podstatně méně pozitivní celkovou náladu. A to vychází zcela řízeně z vás.

PŘÍKLAD PŘÍPADU Z VETERINÁRNÍ ORDINACE

Typickým příkladem negativního přenosu nálady je veterinární ordinace. Při-

Dobrá výchovná metoda – co to je?

nejmenším ve většině případů. Majitel psa je vzrušený, protože jeho čtyřnohý přítel musí na operační stůl nebo protože ho čeká nepříjemné ošetření. Pokouší se sice nenechat na sobě nic znát, ale přesto mu stoupá tep i krevní tlak. A to je přesně to, čeho si pes povšimne. Pro něj je to samozřejmě důvod ke starostem, když jeho vůdce smečky je zcela očividně vyburcován a připraven rychle reagovat. Dostává se také do ráže a reaguje podle individuálního založení neklidně až bázně. Chceme-li předejít tomuto negativnímu přenosu nálady, musíme začít sami u sebe. Měli bychom se pokusit zbavit se strachu a nejistoty, abychom na svého psa byli schopni přenést pocit jistoty a zbavili ho tak jeho obav. Nejjednodušší je pokusit se uvolnit již v čekárně zvěrolékaře. Dýchejte zhluboka a myslte na něco krásného - například na sluncem zalitou pláž omývanou něžnými mořskými vlnkami nebo na klasy obilí, které se vlní ve větru. Myslete prostě na něco, co má na vás uklidňující vliv.

Panička má náladu na hru: to se samozřejmě ihned přenáší na psa

pravděpodobně ještě hodně co učit, protože většinu z nás dokážou lidé snadno nachytat nebo zmást. Ztratili jsme snad svoji schopnost správně odhadovat navzájem své chování, nebo jsme se naučili natolik přetvářovat, že už nijak nelze rozpoznat naše skutečné úmysly? Tak či tak - rozhodně to není kompliment našemu lidskému charakteru. Tím pozoruhodnější je, že psi podle všeho dokážou tuto hru snadno prohlédnout.

NECHTĚNĚ UTVRZOVÁNÍ

Podstatně méně prozíraví jsou psi, pokoušíme-li se je uklidňovat v situacích, které v nich vzbuzují strach. To si přinejmenším myslí MVDr. Barbara Schöningová, která se intenzivně zabývá studiem chování a na toto téma publikovala již několik odborných knih. Tato veterinářka specializující se na výzkum chování zvířat a prezidentka veterinární komory v Hamburku vede

kynologickou školu Struppi & Co. a v rámci svých kursů se setkává s celou řadou nápadných projevů chování.

MVDr. Barbara Schöningová je přesvědčena o tom, že projevy bojácného chování psa se jen posilují, pokusíme-li se ho uklidnit hlazením a uklidňujícími slovy. Naše pokusy o uklidnění si pes zřejmě překládá jako chválu za strach a neklid. Tím se jeho chování posiluje a psa tím povzbuzujeme k tomu, aby v podobných situacích jednal stejně a opět projevoval strach a neklid. Proto dr. Schöningová jakožto odbornice na chování psů radí, aby majitelé bojácného chování psa prostě ignorovali, ale jakmile se pes uklidní, aby ho důkladně chválili. Zní to logicky - a stejný princip se dnes používá i v moderním výcviku psů.

POSILOVÁNÍ ŽÁDOUCÍHO CHOVÁNÍ

I zkušená cvičitelka psů Sabine Brunsová z mülheimské kynologické školy Canis sází při výcviku psů na tento princip. „Dokud se chování psa pohybuje v nežádoucích mezích, důsledně ho ignoruji. Jakmile učiní pes první krůček žádoucím směrem, odměním ho - tomu se říká pozitivní posilování,“ říká tato cvičitelka psů. Hubování nebo dokonce trestání psů nemají v jejím pojetí výcviku místo. Takové působení na psa považuje Sabine Brunsová dokonce za kontraproduktivní. Nepopíratelným faktem tedy je, že vnitřní nálada majitele psa je velmi důležitá, protože působí přímo na chování psa. Ekard Lind poukazuje na to, že uvedená vnitřní nálada znamená mnohem víc než jen „dobrá či špatná nálada“ nebo „pozitivní postoj k výcviku“. „Dosah a hloubka nálad jsou určovány celkovým vnitřním

V procesu přenosu pozitivní nálady pomáhají také doteky TTouch a reiki

Tato nálada se přeneše i na psa a ten pak dokáže vkráčet do ordinace se vztyčenou hlavou. V tomto procesu mohou mimo jiné pomoci doteky TTouch nebo reiki.

TĚŽKO OKLAMAT

Svoji úlohu byste ale měli zvládat opravdu s bravurou, protože ošálit psy není nijak snadné - to se ostatně musel naučit i cvičitel psů Ekard Lind: „Kromě gest a příkazů nesmíme podceňovat ani přenos nálady prostřednictvím komunikace. Jak je dobře známo, psi mají mimořádně jemný cit pro vnitřní pochody v nás. Ve skutečnosti ovšem nevíme, zda jsou psi schopni tak dokonale porozumět vnějším detailům, zda tak citlivě vnímají například řeč těla, dech nebo změny pachu člověka, či zda jsou skutečně schopni zachycovat informace telepatiky. Jednoznačně však víme, že oklamat psy jde jen velmi těžko.“

V tomto ohledu bychom se měli od psů

Dobrá výchovná metoda – co to je?

V nezvyklých situacích jsou psi odkázáni na pozitivní posilování – ale až v okamžiku, kdy se uklidní. Zde se použije pamlskek.

postojem; na základě celkového životního postoje, etiky a ideálů, kterými se lidé řídí. Vidíme, že každá myšlenka, kterou domyslíme až do konce, vede k filozofii života, ať už pod tímto pojmem myslíme cokoli. Proto bychom při veškerém respektu k cílené, vědomé analýze signálů neměli přehlížet, že i my neustále vysíláme signály vlastních emocí. I tehdy, když na to vůbec nemyslíme nebo nemáme žádné zvláštní záměry,“ říká Lind. Podvědomý podíl informací bývá často podceňován, a přesto tvoří podstatnou součást komunikace. Čím harmoničtější je naše nitro, tím příznivější je to, co vyzářujeme nevědomky. „To pochopili všichni, kteří jsou přesvědčeni, že chov psů a jejich výcvik jsou součástí lidské seberealizace,“ říká tento cvičitel psů.

VIZUALIZACE

V tomto bodě se teorie kryjí s tím, co kanadská odbornice na zvířata Linda Tellington-Jonesová propaguje již léta. „Musíte pozitivně myslet a požadované chování vizualizovat,“ říká tato rodilá Kanaďanka. Tím myslí v první řadě pozitivní přenos nálad.

Jdete-li se svým psem na cvičiště a předeem vycházíte z toho, že stejně půjde všechno špatně, pak se pravděpodobně stane to, čeho se nejvíc obáváte. Celé si to v duchu znovu projděte s veskrze pozitivní náladou – a uvidíte, že pravděpodobnost toho, že výcviková lekce proběhne zdařile, podstatně vzroste.

Vážení realisté, to nemá nic společného s čarováním ani ezoterikou, ale jen a jen s vaší vnitřní náladou a postojem. Vaše

vnitřní nálada a celkový postoj dokážou mnoho – však si to někdy zkuste. Budete žasnout, jakých úspěchů dosáhnete.

AGRESIVNÍ NÁLADA

Přenos nálady samozřejmě neprobíhá jen během procesu učení a roli hraje nejen v situacích vzbuzujících obavy. Může přispět i k tomu, že ze psa, jehož založení je

Čekárna před veterinární ordinací dovede hodně psů uvést do stresu

Je-li pes vzrušený, měl by majitel dýchat pěkně zhluboka a vyzářovat pohodu

veskrze mírumilovné, se stane agresivní časovaná bomba. Dr. Dorit Feddersen-Petersenová, etoložka a odborná zvěrolékařka zabývající se chováním zvířat, se v rámci svého znaleckého posudku o staffordširském bulteriérovi vyjadřuje takto: „Naprostě rozhodující je vztah člověka se psem. Psi spolupracují nebo si konkurují s určitými lidmi určitým způsobem. To je typické pro psovité. Vyváženosti této často ambivalentní situace někteří lidé nerozumějí nebo je tento vztah natolik zmanipulovaný, že se u jejich psů nutně musí rozvinout agresivní chování.

Kromě toho nelze opomíjet ani přenos nálad z člověka na psa,“ říká dr. Dorit Feddersen-Petersenová.

Zní to složitě? Ve své podstatě je to vlastně docela jednoduché. Jestliže se některému majiteli zdá skvělé, že na svém vodičku vede skutečně „ostrého“ psa, který s oblibou děsí ostatní kolemjdoucí, pes to velmi rychle pochopí a vynaloží všemožné úsilí, aby tomuto požadavku svého majitele vyhověl co nejlépe. Koneckonců páníček by měl být na svého hafíka pyšný – přinejmenším proto, že pes nese tak skvělé jméno jako Destruction (Zkáza) nebo Disaster (Pohroma). Pak opravdu není třeba příliš mnoho fantazie, abychom si dokázali představit strukturu osobnosti člověka, který dá psovi takové jméno. Něco takového přece vůbec nechceme.

STÁLE DOBRĚ NALADĚNÝ

Podívejme se raději na harmonické stránky vztahu člověka se psem: budeme-li mít stále slunečnou náladu, budeme mít skutečně snazší život. (To samozřejmě platí obecně ve všech oblastech lidského života, nejen u majitelů psů.) Nebudeme brát neúspěchy tak těžce a budeme se naopak dvojnásobně nebo trojnásobně radovat z každého pokroku, i toho nejmenšího. Díky tomu získáme uvolněný a celkově pozitivní postoj ke psovi, který nám může pomoci překonat všechny problémy. Prostě je třeba častěji se zasmát, dýchat zhluboka a pociťovat radost. To člověku dává energii a přenáší pozitivní náladu na psa.

Nejkrásnější ovšem je, že z cíleného přenosu nálady těží nejen náš pes. I my se cítíme svobodnější, volnější a osvobozeni nátlaku či nutnosti. Pes totiž odráží především naše nejhlubší pocity. Budeme-li se cítit nepříjemně, bude i on nejistý. Začneme-li se něčeho obávat, pes propadne panice. A budeme-li se radovat, bude mít radost společně s námi. No jestli tohle není důvod k radosti?

Isabella Henzeková